

Permanente commissie
van deskundigen in
internationaal vreemdelingen-,
vluchtelingen- en strafrecht

Secretariaat
postbus 201, 3500 AE Utrecht/Nederland
telefoon 31 (30) 297 42 14/43 28
telefax 31 (30) 296 00 50
e-mail cie.meijers@forum.nl

■■■■■ ■■■■■

Aan de leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal
Betreft ontwerp-goedkeuringswet
Datum 20 oktober 2003

Geachte leden van de Tweede Kamer.

Inzake de ontwerp-goedkeuringswet wijziging van de Sociaal-Zekerheidsverdragen met Marokko en Tunesië (TK 29005)

De wijziging van beide verdragen betreft onder meer een nieuwe bepaling (art. 29a in het verdrag met Marokko) die schorsing, weigering, intrekking of vermindering van een uitkering mogelijk maakt als de aanvrager of de ontvanger of enige autoriteit in Marokko of Tunesië nalaat tijdig de gevraagde inlichtingen te verschaffen. Wij beperken ons hier tot het verdrag met Marokko.

De Raad van State heeft geadviseerd om het wetsontwerp niet naar de Staten-Generaal te sturen omdat de genoemde bepaling strijdig is met de verplichtingen van Nederland onder het Gemeenschapsrecht. De Regering heeft dat advies niet opgevolgd.

De Permanente Commissie is van oordeel dat de voorgestelde sanctiebepaling strijdig is met het discriminatieverbod in art. 65, eerste lid Samenwerkingsovereenkomst EG-Marokko en met het gebod om de export van uitkeringen niet te belemmeren in art. 65, vierde lid van die Samenwerkingsovereenkomst. Onze Commissie heeft begrip voor het streven van de overheid misbruik van sociale zekerheid tegen te gaan. Zij is echter van oordeel dat daartoe andere, niet met het Gemeenschapsrecht strijdige middelen ter beschikking staan.

Onze Commissie geeft u derhalve in overweging de volgende vragen aan de Regering voor te leggen.

1. De sanctiebepaling van art. 29a vormt geen direct, maar wel een indirect onderscheid naar nationaliteit. De bepaling zal duidelijk meer op Marokkaanse migranten dan op Nederlandse verzekerden van toepassing kunnen zijn. In reactie op de kritiek van de Raad van State beroept de Regering zich op een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep. Ze stelt dat "De CRvB op het standpunt staat dat een indirect onderscheid naar nationaliteit op zich zelf niet verboden is op grond van de Associatie EEG-Marokko." De CRvB heeft in de betreffende zaak iets anders overwogen, namelijk dat indirect onderscheid niet verboden is, als er een objectieve rechtvaardiging voor dat onderscheid is. In de betreffende zaak oordeelde de CRvB dat de eis van zes jaar woonplaats in Nederland om in aanmerking te komen voor een uitkering voor vroeggehandicapten op grond van de oude AAW weliswaar een indirecte discriminatie naar nationaliteit vormde, maar dat er een objectieve en redelijke rechtvaardigingsgrond was, gelet op het karakter van de AAW als ingezetenenverzekering en omdat met de wooneis een risicoselectie werd beoogd om misbruik van die verzekering te voorkomen. Die specifieke situatie onder de oude AAW verschilt duidelijk van de algemene regel van de sanctiebepaling van art. 29a.

Aan de Regering ware derhalve te vragen:

Wat is de redelijke en objectieve rechtvaardiging voor het indirecte onderscheid, neergelegd in de sanctiebepaling van art. 29a en kan het beoogde doel (voorkomen van misbruik) niet op andere, niet- of minder discriminatoire wijze worden bereikt?

2. Is de sanctiebepaling van art. 29a niet overbodig nu er ook expliciete afspraken over handhaving tussen de verdragsluitende landen zijn gemaakt in de Administratieve Akkoorden?

3. Art. 29a opent de mogelijkheid om een uitkering te schorsen, te weigeren, in te trekken of te verminderen op grond van het gedrag van derden, in casu buitenlandse uitkerings- of overheidsinstanties. Is het redelijk om dergelijke sancties toe te passen in omstandigheden die zich buiten de invloedssfeer van de betrokkene afspelen en welke waarborgen zijn er om zulke onredelijke ingrepen te voorkomen?

4. Hoe valt het gebruik van de nieuwe sanctiebepaling te rijmen met de rechtstreeks werkende bepaling van Gemeenschapsrecht in art. 65, vierde lid van de Samenwerkingsovereenkomst EEG-Marokko, die verplicht om de export van daar genoemde uitkering toe te staan?

5. Kan het beoogde doel niet beter worden bereikt door de opname van een sanctiebepaling in de betreffende Nederlandse sociale verzekeringswetten, waarbij dan wel indirecte discriminatie naar nationaliteit moet worden voorkomen?

6. Evenals bij het voornemen tot opzegging van het ILO-Verdrag nr. 118 inzake gelijkheid van behandeling in de sociale zekerheid, waarover de Staatssecretaris van SZW uw Kamer informeerde bij brief van 15 juli 2003, rijst hier de vraag wat de gevolgen zijn van het opzeggen of negeren van internationale bepalingen inzake non-discriminatie door Nederland, niet alleen voor in Nederland wonende migranten maar ook voor Nederlandse migranten in het buitenland.

In 2002 adviseerde de Raad van State bij het wetontwerp inzake het voornemen tot opzegging van het Sociaal Zekerheidsverdrag met Marokko (TK 28275) eveneens om niet tot indiening van dat wetsontwerp over te gaan wegens strijd met het Gemeenschapsrecht. Ook dat advies heeft de Regering in de wind geslagen. Nadat in de Eerste Kamer verzet tegen dat wetsontwerp was gerezen, is het uiteindelijk ingetrokken (EK 28275, nr. 164). Mogelijk ziet de Tweede Kamer in die gang van zaken een aanleiding om dit wetsontwerp extra kritisch te bezien.

De Permanente Commissie is u erkentelijk voor de aandacht die u aan deze vragen zult willen besteden. Tot nadere toelichting van het voorgaande zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend

Prof.mr. C.A. Groenendijk
Voorzitter